

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ
Кафедра економіки повітряного транспорту

Методичні рекомендації з виконання домашнього завдання
з дисципліни «Управління розвитком компанії»

для студентів 1 курсу
денної форми навчання
освітнього ступеня «Магістр»
за спеціальністю 051 «Економіка»
освітньо-професійної програми «Економіка підприємства»

Укладачі:

д.е.н., професор І. Мягких

к.е.н., доцент М. Андрієнко

Методичні рекомендації з виконання
домашнього завдання розглянуті та схвалені
на засіданні кафедри економіки повітряного
транспорту

Протокол № 18 від «27» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри _____ Ареф'єва О.В.

Самостійна робота є невід'ємною частиною навчального процесу і основою пізнавальної діяльності студента.

Метою самостійного вивчення курсу є засвоєння знань про використання методичного апарату та інструментарію з економіки управління розвитком компанії з метою практичного використання отриманих знань у роботі підприємства.

Освоєння курсу відповідно до програми передбачає самостійне опрацювання студентом літературних джерел, вивчення та узагальнення матеріалів теоретичних питань, використання їх у практичній діяльності.

Студенти *заочної форми навчання* у межах індивідуального відпрацювання навчальної дисципліни виконують **контрольну роботу**, яка включає теоретичну та використання її у практичній роботі компанії.

Теоретична частина за змістом і методикою виконання відповідає підготовці домашнього індивідуального завдання, окрім цього містить додаткове теоретичне запитання з переліку матеріалів лекційного курсу, які у зв'язку з обмеженістю аудиторних годин не висвітлюються при проведенні лекцій і практичних занять на заочному відділенні.

Контрольну роботу можна виконувати згідно з даними методичними вказівками, відповідно до останньої цифри шифру залікової книжки студента. Або може бути використане окреме видання – методичні вказівки до виконання контрольної роботи за курсом.

По суті, індивідуальна праця студентів денної та заочної форм навчання відрізняється не за змістом, а за строками виконання та формою надання матеріалів самостійної роботи.

Перелік питань письмової самостійної роботи виходить за межі лекційних планів і планів практичних занять. Це питання, що містить програма курсу, але відповідних матеріалів не розглянуто в процесі аудиторного навчання.

При виконанні письмової самостійної роботи студент повинен показати вміння користуватися нормативними документами, літературними джерелами, узагальнювати матеріали, формулювати обґрунтовані висновки і рекомендації.

Завдання на самостійну роботу

Етапність виконання самостійної роботи:

- а) вибір теми;
- б) складання плану домашнього завдання або контрольної роботи;
- в) підбір літературних джерел;
- г) вивчення спеціальної літератури за тематикою завдань домашнього завдання, теоретичної частини контрольної роботи;
- д) підбір і вивчення додаткової літератури за тематикою завдань домашнього завдання, теоретичної частини контрольної роботи (поточних матеріалів, які опубліковані в журналах, газетах тощо);
- е) підбір практичного і статистичного матеріалу та його обробка;
- ж) написання та оформлення домашнього завдання, контрольної роботи;
- з) підготовка доповіді до захисту домашнього завдання (контрольної роботи).

Вибір теми самостійної роботи здійснюється виходячи з наступних положень.

Тема домашнього завдання (контрольної роботи) обирається студентом із

переліку тем самостійно або за допомогою викладача.

Тема теоретичної частини контрольної роботи обирається згідно з останньою цифрою шифру залікової книжки студента, але може корегуватися або замінюватися за узгодженням із викладачем.

При виборі теми домашнього завдання і теоретичної частини контрольної роботи необхідно враховувати науково-дослідні інтереси студента й актуальність теми для практичної діяльності. Студент може також запропонувати свою тему, при цьому вона повинна мати теоретичне або практичне значення для конкретного транспортного підприємства, галузі або економіки України. Важливо, щоб тема домашньої роботи була пов'язана з темою дослідження майбутньої дипломної (магістерської) роботи студента.

Обравши тему, необхідно визначити мету й об'єкт дослідження. Це допоможе встановити сукупність завдань, які потрібно вирішити при підготовці реферату або при написанні теоретичної частини контрольної роботи.

Мета – закріплення теоретичних знань із курсу «Управління розвитком компанії», поглиблене вивчення і розробка окремих проблем, систематизація, узагальнення та підготовка на цій основі пропозицій галузевого організаційно-економічного характеру.

Після визначення мети і завдань дослідження студент складає *план* домашнього завдання або теоретичної частини контрольної роботи.

Реферат або контрольна робота складається із:

- титульного аркуша затвердженої форми;
- змісту;
- вступу;
- основної частини;
- висновків;
- списку використаних джерел;
- додатків.

Вступ уміщує коротку характеристику теми, її актуальність, завдання, які необхідно виконати для розкриття теми (дослідження загальних відомостей, оцінка специфічних характеристик, систематизація практичних рекомендаційних матеріалів щодо управління розвитком компанії), джерела, які необхідно використати для виконання завдань, перелік основних економічних категорій.

Основна частина складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Кожен розділ починається з нової сторінки й уміщує матеріал по одному з поставлених завдань. Наприкінці кожного розділу формулюються висновки, що дає можливість вивільнити загальні висновки від незначних подробиць.

Відповіді не повинні дублювати текст підручника або іншого джерела. Студенту необхідно повною мірою виявити свої загальноекономічні та специфічні знання. Разом з тим, не рекомендується давати однозначні відповіді без належних пояснень.

Пояснювальні матеріали повинні містити критичну оцінку літературних джерел, практичного й теоретичного досвіду з питань економіки транспорту і характеризувати ступінь самостійного узагальнення та індивідуальної підготовки студентів.

Загальні висновки вміщують найважливіші результати, отримані по кожному завданню, а також рекомендації щодо подальшого розвитку розглянутих проблем.

Список використаних джерел містить лише ті джерела, які були безпосередньо використані при написанні реферату або теоретичної частини контрольної роботи.

До підготовки домашнього завдання, виконання контрольної роботи студент повинен *вивчити необхідну літературу*: спеціальні й додаткові джерела, законодавчі й нормативні документи, конспект лекцій. Деякі пояснення і стисле викладення питань, які розглядаються в розрахункових завданнях, даються в методичних вказівках. До розв'язання кожної задачі треба приступати тільки після ознайомлення з ними.

Підбір і вивчення літератури є процесом творчого засвоєння поставлених питань. Вивчати літературні джерела треба починати від популярних і до монографічних, наукових статей та ін. Доцільно спочатку опрацювати підручники, навчальні посібники, а потім нормативно-законодавчі документи, теоретичні розробки, статті тощо.

У процесі роботи над літературними джерелами необхідно виділити основне у прочитаному, ретельно розібратися в термінології, записати питання, які виникають під час роботи з літературою.

Для написання самостійної роботи треба використовувати фактичний матеріал транспортного підприємства або галузеві статистичні дані. Подібні відомості дозволяють унаочнити й деталізувати дослідження. До початку збирання фактичних матеріалів доцільно визначити перелік необхідних показників, джерела інформації, послідовність збирання даних. Інформаційними джерелами можуть бути статистичні й нормативні довідники, форми звітності, сайти Інтернет тощо.

У переліку використаних джерел законодавчі й нормативні матеріали розташовуються у хронологічному порядку; монографії, статті та ін. – у алфавітному порядку.

Додатки вміщують допоміжний матеріал, який надається у разі потреби для повноти сприйняття реферату. Це таблиці допоміжних цифрових даних, схеми, графіки, форми документів і приклади їх заповнення, розрахункові приклади та інші ілюстрації допоміжного характеру, які роблять результати дослідження більш наочними.

У процесі *оформлення* матеріалів самостійної роботи треба дотримуватися таких рекомендацій.

Загальний обсяг домашнього завдання і контрольної роботи (тобто теоретичних питань) не повинен перевищувати 20 сторінок (без титульного аркуша, завдання, списку літератури і додатків).

Приблизна структура підготовлених матеріалів:

- вступ (1 – 2 с.);
- основна частина – теоретична (до 15 с.);
- висновки (1 – 2 с.).

Робота може бути написана власноручно, надрукована на друкарській машинці (через 2 інтервали) чи набрана на комп'ютері (з інтервалом 1,5) українською мовою на аркушах формату А 4. Обсяг роботи не повинен

перевищувати відповідно 40 тис. знаків комп'ютерного набору або 25 сторінок, надрукованих на машинці (але не менше 20 сторінок), при цьому враховується тільки вступ, основна частина (теоретична) і висновки. Робота, подана в рукописному варіанті, має бути написана розбірливим почерком.

Написання домашнього завдання або теоретичної частини контрольної роботи передбачає кілька етапів. На початковому етапі відбирається і систематизується матеріал для підготовки роботи згідно з планом. Потім формулюються висновки і рекомендації, які впливають з основного змісту, оцінюється можливість їх використання в практичній діяльності галузевих підприємств. На наступному етапі уточнюються окремі питання, остаточно формулюються висновки і пропозиції. На завершальному етапі зібраний матеріал підлягає літературній обробці та оформленню.

На титульному аркуші (заповнюється згідно зі зразком, представленим у додатку) зазначається міністерство, офіційна назва університету, кафедри, назва домашнього завдання або контрольної роботи. Нижче вказується шифр групи, прізвище, ініціали та шифр залікової книжки студента, учений ступінь, посада, прізвище, ініціали викладача. Внизу титульної сторінки – місто і рік.

На другій сторінці наводиться зміст роботи, який відображає її структуру – складові частини із зазначенням сторінок розміщення.

Текст пишеться на одній сторінці аркуша з дотриманням таких вимог: зліва поле шириною 3,5 см, справа – 1 см, зверху і знизу – по 2 см. Усі сторінки нумеруються у правій верхній частині арабськими цифрами. Загальна нумерація починається з титульного аркуша, але порядковий номер на ньому не ставиться. Кожна структурна частина (зміст, словник економічних термінів, вступ, розділи, висновки, список використаних джерел, додатки) починаються з нової сторінки.

У текстовій частині й додатках умовні позначки, зображення, схеми, графіки повинні відповідати чинним стандартам.

Розділи нумеруються послідовно. Підрозділи – за кожним розділом окремо: перша цифра – номер розділу, друга – підрозділу.

У тексті домашньої роботи (теоретичної частини контрольної роботи) повинні міститися посилання на літературні джерела, наведений цифровий матеріал. При посиланні на літературні джерела у квадратних дужках вказують порядковий номер за списком використаної літератури. При наведенні в тексті цитат, у кінці них після лапок ставиться порядковий номер літературного джерела і номер сторінки, на яких розміщена цитата.

Рисунки розміщують відразу після посилання на них у тексті і нумерують послідовно в межах розділу арабськими цифрами: перша цифра – номер розділу, друга – порядковий номер рисунка.

Таблиці також розміщують відразу після згадування про них у тексті. Вони повинні бути простими і зрозумілими. Нумеруються послідовно в межах розділу, причому номер розміщується разом із словом «Таблиця».

При використанні в тексті формул обов'язково вказується значення символів. Після формули ставиться кома, з нового рядка після слова «де» наводяться умовні позначки показників, через дефіс їхні тлумачення з наведенням одиниць виміру. Кожен показник розкривається з нового рядка. Формули нумеруються послідовно в межах розділу. Перша цифра вказує розділ, друга –

порядковий номер формули. Якщо в подальшому тексті наведені формули відсутні посилання, формули можна не нумерувати.

Зброшурована та підписана студентом контрольна робота здається на кафедру для перевірки не пізніше, ніж за тиждень до початку екзаменаційної сесії. Строки та порядок представлення домашнього завдання і контрольної роботи узгоджується з викладачем.

Формою контролю індивідуальної роботи студента є перевірка підготовлених завдань, співбесіда або захист роботи; співбесіда або проведення заліку за результатами перевірки контрольної роботи.

Співбесіда або публічний захист включає доповідь і додаткові запитання. *Доповідь* містить загальну презентацію поставлених у межах самостійної роботи завдань і визначеної проблематики, стисло характеризує головних узагальнень, здобутих у процесі дослідження, надання рекомендацій та окреслення шляхів вирішення виявлених проблем. По можливості висвітлені положення повинні бути обґрунтовані посиланнями на провідний досвід, статистичними даними, матеріалами аналітичних розрахунків тощо.

У процесі підготовки доповіді треба усвідомлювати обмеженість тривалості виступу (5 – 7 хв), а також урахувати необхідність запам'ятовування значного обсягу специфічного матеріалу, тому рекомендується будувати короткі, але змістовні фрази, представляти округлені дані та висвітлювати лише головні моменти дослідження.

Оцінку за виконану самостійну роботу з курсу «Управління розвитком компанії» викладач виставляє згідно з існуючими положеннями. Критерії оцінок подано в розділі «Підсумковий контроль знань» даних методичних вказівок.

Варіант 1.

Тема. Поняття і сучасні концепції управління економічним розвитком компанії.

Онтологія управління розвитком підприємства. Поняття еволюції, функціонування та розвитку компанії. Розвиток організації у контексті її базових категорій (процеси, ресурси/продукти/ механізми, структура, культура, управління).

Альтернативи і вектори розвитку компанії. Різновиди розвитку: інтенсивний та екстенсивний, зовнішній і внутрішній, кількісний (зростання) та якісний (розвиток як такий).

Варіант 2.

Тема. Аналіз факторів внутрішнього та зовнішнього середовища компанії

Компанія як соціотехнічна система відкритого типу. Фактори впливу на компанію. Модель внутрішніх змінних компанії: місія, цілі, технологія, структура, завдання, люди, ресурси.

Зовнішнє середовище організації. Фактори прямого та опосередкованого впливу на діяльність організації. Оцінювання факторів зовнішнього середовища. Матриця SWOT-аналізу.

SNN-підхід до аналізу внутрішніх ресурсів (сильна, нейтральна, слабка позиції). PEST-аналіз як інструмент, призначений для виявлення політичних, економічних, соціальних і технологічних аспектів зовнішнього середовища.

Варіант 3.

Тема. Організація взаємодії і побудова структури компанії

Сутність організаційної структури управління та її роль в досягненні мети компанії. Етапи розробки організаційної структури. Чинники, що впливають на проектування компанії: типи організаційної культури, сучасні погляди на моделі організації. Елементи структури компанії.

Схеми побудови організаційних структур управління. Характеристика основних видів організаційних структур компанії. Лінійні і функціональні організаційні структури компанії. Комбіновані структури компанії: лінійно-функціональна; лінійно-штабна.

Варіант 4.

Тема. Оцінка системної ефективності розвитку компанії.

Структура системної ефективності. Інтегральний показник системної ефективності компанії. Комплексні умови виникнення системної ефективності підприємства. Фактори впливу на формування ефективного результату. Цільові нормативи та соціально-економічні індикатори розвитку компанії. Методи формування комплексного показника системної ефективності.

Варіант 5.

Тема. Прийняття оптимальних управлінських рішень в умовах конфлікту.

Поняття теоретико-ігрової моделі. Класифікація інформаційних ситуацій. Інгредиент функціонала оцінювання. Функція ризику. Формування валютного кошика. Формування портфелю інвестиційних проектів.

Варіант 6.

Тема. Критерії прийняття рішень в умовах невизначеності.

Особливості побудови платіжної матриці для гри з природою. Прийняття рішень за заданого розподілу ймовірності. Критерій Байеса та його модифікації. Критерій мінливості (варіації) значень елементів функціонала оцінювання. Прийняття рішень за невідомого розподілу ймовірності. Критерії Вальда та Севіджа. Принцип максимальної визначеності Гіббса-Джейнса.

Варіант 7.

Тема. Управління стійким економічним розвитком компанії.

Класифікація факторів, що впливають на стійкий розвиток компанії. Діагностика втрати стійкості в умовах невизначеності. Формування механізму стійкого розвитку компанії. Модель управління стійким розвитком компанії. Використання нечітко-множинного підходу для моделювання та оцінювання стійкості розвитку компанії.

Варіант 8.

Тема. Оптимізація рішень в зовнішньоекономічній діяльності.

Поняття циклічності економічного розвитку. Види економічних циклів. Способи діагностування економічних циклів на основі емпіричних економічних даних. Поняття фракталів. Визначення фрактальної розмірності динамічних рядів економічних даних. Інтерпретація показника Херста. Способи фільтрації

економічних даних для виявлення циклів графічним методом. Фільтр Ходріка-Прескотта.

Варіант 9.

Тема. Організаційна культура й управління корпоративним бізнесом.

Формування іміджу корпорації. Корпоративна культура як соціокультурний конгломерат. Управління організаційною культурою в процесі управління змінами. Учасники процесу впровадження стратегічних змін у компаніях.

Варіант 0.

Тема. Учасники процесу впровадження стратегічних змін.

Основні елементи реалізації стратегії компанії. Характеристика передумов застосування стратегій. Загальні основи управління стратегічними змінами.